

FONDS 21

Jaarverslag 2023

Stichting Fonds 22

Inhoudsopgave	Pagina
Introductie.....	3
Bestuursverslag.....	4
Raad van Toezicht.....	14
Jaarrekening.....	17
Balans per 31-11-2023	18
Staat van baten en lasten over 2023	19
Kasstroomoverzicht over 2023	20
Toelichting bij de jaarrekening	21
Toelichting op de balans per 31-12-2023	24
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	28
Vaststelling jaarrekening	30
Overige gegevens.....	31

Introductie

Met open vizier hebben we in 2023 onverminderd invulling gegeven aan onze missie. Dat te midden van een steeds veranderend speelveld, met voortdurende ontwikkelingen op economisch, sociaal, politiek en technologisch gebied. Het vereist van een organisatie niet alleen een scherp oog voor de uitdagingen van deze tijd, maar ook het vermogen om snel te schakelen. We zijn daarom doorlopend in gesprek met partijen om te vernemen wat Fonds 21 kan betekenen voor het ontwikkelen of stimuleren van aanbod. Als financier, maar ook als partner om de kansen te benutten die de huidige tijd zichtbaar maakt.

In 2023 hebben we € 12,0 miljoen besteed aan kunstprojecten én aan initiatieven die de maatschappelijke kansen van jongeren vergroten. Het initiële donatiebudget voor het afgelopen jaar was vastgesteld op € 11,5 miljoen; in vervolg op een toename aan passende aanvragen is eenmalig € 500.000 extra beschikbaar gesteld door Stichting Beheer SNS REAAL. In totaal ontvingen we ruim 600 aanvragen. Hiervan hebben we 367 projecten ondersteund: 250 binnen Kunst & Cultuur, 37 binnen Kunst & Educatie en 80 . een recordaantal aanvragen, binnen Jongeren & Maatschappij.

We zijn er trots op dat we zoveel initiatieven hebben kunnen ondersteunen die van betekenis zijn voor de samenleving van nu. We danken dan ook al onze aanvragers en partners met wie wij het afgelopen jaar hebben samengewerkt. Jullie toewijding en inzet hebben het mogelijk gemaakt dat we ook in 2023 op kwalitatieve en innovatieve wijze invulling aan onze doelstelling hebben kunnen geven.

Henk Christophersen

directeur-bestuurder

Els H. Swaab

voorzitter Raad van Toezicht

Bestuursverslag

Inleiding

Fonds 21 is een ondernemend en maatschappelijk betrokken fonds dat door het steunen van ideële projecten gericht op Kunst & Cultuur, Jongeren & Maatschappij en Kunst & Educatie een positieve bijdrage levert aan de samenleving van de 21e eeuw. We ondersteunen professionele, kwalitatief sterke projecten die een breed en/of nieuw publiek weten te bereiken. In 2023 hebben we ons beleid verder aangescherpt, waarbij de focus nog sterker is komen te liggen op jongeren als doelgroep. De naam Fonds 21 onderstreept ons profiel: focus op de actualiteit en de samenleving van de 21e eeuw.

Fonds 21 is een stichting gevestigd in Utrecht die haar financiering ontvangt van Stichting Beheer SNS REAAL (Stichting Beheer). Het profiel van Fonds 21 is gericht op Kunst & Cultuur, Kunst & Educatie en Jongeren & Maatschappij. Fonds 21 streeft naar een landelijke spreiding van te ondersteunen projecten.

Naast financier van projecten zijn we een betrokken partner die ontwikkelingen stimuleert en lacunes signaleert en agendeert. Zo initiëren we stimuleringsregelingen waarmee we een impuls geven aan actuele thema's met een evidente meerwaarde voor een of meer sectoren. Dit jaar deden we dat met de stimuleringsregeling Queer Up!, door ons opgezet omdat Fonds 21 zich inzet voor een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn en waarin gelijkheid en begrip de norm zijn. Met Queer Up! willen we bijdragen aan de acceptatie en emancipatie van de LHBTQIA+-gemeenschap in Nederland. De regeling sloot op 18 december 2023. In totaal hebben we 127 plannen mogen ontvangen. Het grote aantal reacties getuigt van de grote behoefte aan deze regeling. De toekenningen worden begin 2024 bekend gemaakt.

Als financier en partner zoekt Fonds 21 actief naar samenwerkingen. Zo gelooft Fonds 21 sterk in de kracht van publiek-private samenwerking op actuele en urgente onderwerpen. Succesvolle voorbeelden hiervan zijn het Kickstart Cultuurfonds en het publiek-private Cultuurloket DigitALL, waar wij initiatiefnemer van zijn. Samenwerken doen we ook op het vlak van kennisdeling. Door kennis- en ervaringsoverdracht te faciliteren, helpen we de sectoren waarbinnen we actief zijn met het vinden van antwoorden op actuele vragen en dragen we bij aan het vergroten van het kennisniveau van het fonds zelf. Door organisaties aan elkaar te koppelen en de opbrengsten daarvan te ontsluiten, wil Fonds 21 een actieve bijdrage leveren aan het versnellen van innovatie in de sectoren waarbinnen we actief zijn.

Kunst & Cultuur, Kunst & Educatie en Jongeren & Maatschappij

Het beleid richt zich op drie pijlers: Kunst & Cultuur, Jongeren & Maatschappij en Kunst & Educatie. We ondersteunen projecten van professionele culturele instellingen en van organisaties die met hun initiatieven de zelfredzaamheid van jongeren stimuleren.

KUNST & CULTUUR

Het grootste deel van ons donatiebudget is gereserveerd voor initiatieven binnen de pijler Kunst & Cultuur. Kunst en cultuur zijn belangrijk voor onze samenleving; ze kunnen inspireren, verbinden en nieuwe inzichten geven. Kunst en cultuur zijn van en voor ons allemaal. Daarom vinden we dat ze voor iedereen in onze samenleving toegankelijk moeten zijn. Fonds 21 steunt projecten op een groot aantal gebieden, van videokunst tot opera en van 'spoken word' tot klassieke schilderkunst. Topkwaliteit, vernieuwing en het bereiken van een nieuw of ander publiek zijn daarbij belangrijk voor ons. Ook zijn we scherp op de kansen en uitdagingen van deze tijd. Zo is diversiteit in brede zin voor ons geen loze kreet, maar proberen we daar in ons beleid écht handen en voeten aan te geven. We voelen een verantwoordelijkheid om met onze projecten een

zo breed mogelijk publiek te bereiken. Ook hebben we bij de beoordeling van projecten oog voor eerlijke betaling van de makers. We hanteren alle culturele codes.

KUNST & EDUCATIE

Fonds 21 gelooft in de impact van kunst. Impact door kunst als middel, om méé te leren. Maar ook de impact van kunst op zich, waar weer veel óver te leren is. Het belang hiervan onderstrepen we met Kunst & Educatie, de pijler waarin we ruimte geven aan organisaties die opereren op het snijvlak Kunst & Cultuur en Jongeren & Maatschappij. Binnen Kunst & Educatie steunen we initiatieven die professionele kunst als basis hebben en daarnaast bijdragen aan het leren en reflecteren over kunst en/of bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke bewustwording. Dit zijn zowel kunsteducatieprojecten als projecten waarin een (maatschappelijk) onderwerp wordt geagendeerd aan de hand van professionele kunst. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven waarin kinderen en volwassenen na het bezoeken van een tentoonstelling zelf kunst maken en projecten waarin jonge bewoners van asielzoekerscentra creatieve workshops volgen. Ook ondersteunen we trajecten waarin groepen jongeren (langdurig) inhoudelijk betrokken worden bij een kunstinstelling of theatergezelschap met verdiepende lesprogramma's. Fonds 21 heeft speciale aandacht voor kunsteducatieprojecten die zich richten op mbo-studenten, een groep die veelal wordt vergeten en waarvoor nog weinig aanbod is. Fonds 21 wil professionele kunstinstellingen stimuleren om kwalitatief en toegankelijk aanbod te ontwikkelen voor jongeren die een mbo-opleiding volgen. Door projecten te steunen die zich richten op deze doelgroep dragen wij bij aan een aanzienlijke stijging van mbo-studenten in kunstinstellingen; niet alleen achter de schermen, maar ook als enthousiast en betrokken publiek.

JONGEREN & MAATSCHAPPIJ

De samenleving verandert voortdurend en wordt voor jongeren steeds complexer. De plek van je wieg kan sterk bepalen welke kansen je krijgt. Opgroeien brengt zo de nodige uitdagingen met zich mee. Fonds 21 wil dat alle jongeren hun toekomst optimaal kunnen vormgeven. Daarom ondersteunen we projecten voor jongeren tussen de 12 en 30 jaar die een zetje kunnen gebruiken. Wij vinden het belangrijk dat deze jongeren de kans krijgen hun grenzen te verleggen en nieuwe ervaringen, vaardigheden en kennis op te doen. Zo dragen we bij aan projecten die met jongeren aan de slag gaan met mediawijsheid of met het voorkomen van armoede en schulden. Ook steunen we maatjesprojecten, initiatieven die zich richten op arbeidsmarktoriëntatie en projecten die bijdragen aan het leesplezier van jongeren.

2023 in het kort

In 2023 heeft Fonds 21 in totaal € 11.998.652,- toegekend aan 367 projecten. Er werden 604 aanvragen ingediend, waarvan er 8 direct werden afgewezen omdat zij niet voldeden aan de algemene voorwaarden. Het gemiddelde toekenningsbedrag was €32.694,- (€ 34.255 in 2022) Ten opzichte van 2022 (569 aanvragen) zijn er meer aanvragen ontvangen. In 2023 is 61% van de behandelde aanvragen toegekend. Dit percentage lag in 2022 hoger, 66%.

Toekenningen per pijler

Met het bieden van financiële ondersteuning aan in totaal 367 projecten levert Fonds 21 een positieve bijdrage aan de Nederlandse samenleving. 70% van het jaarbudget is toegekend aan projecten voor Kunst & Cultuur (€ 8.360.145,-). Van oudsher weten instellingen en organisaties Fonds 21 goed te vinden, met name instellingen en organisaties binnen de podiumkunsten. In die discipline werd 46% (€ 5.504.145,-) van het totale budget besteed. In de overige disciplines (beeldende kunsten & vormgeving en film, mediakunst & digitale cultuur) werd ondersteuning verleend voor respectievelijk 9% (€ 1.051.500,-) en 12% (€ 1.413.500,-) van het totale budget. Het percentage dat besteed werd aan projecten in de literaire kunsten bedroeg in 2023 3% (€ 391.000,-) van het totale beschikbare budget. Projecten binnen Jongeren & Maatschappij ontvingen 22% (€ 2.625.007,-) van het beschikbare donatiebudget. 8% is toegekend aan projecten die vallen binnen Kunst & Educatie (€ 1.013.500,-). Binnen Kunst & Educatie heeft Fonds 21 in 2023 2% (€ 207.500,-) van het totaal beschikbare donatiebudget besteed aan projecten binnen het meerjarige programma 'Kunsteducatie voor mbo'ers'. Ondanks de speciale aandacht die Fonds 21 besteedt

aan het mbo als bijzondere doelgroep; op de website, in gesprekken en in kennissessies, bleven de aanvragen in 2023 helaas achter.

Fonds 21 hecht belang aan de evaluatie van ondersteunde projecten. De wens is om de opgedane kennis uit deze evaluaties breder te delen. Fonds 21 hecht ook belang aan publieksonderzoek en aan het hebben van een visie op publiek en wil dit graag bij aanvragers stimuleren. De kosten voor publieksonderzoek kunnen door organisaties worden opgenomen op de begroting van een projectaanvraag.

In het beleid van het fonds is opgenomen dat uitvoerenden en kunstenaars betaald dienen te worden volgens de richtlijn kunstenaarshonoraria, de geldende cao of de cao-normen. Bij de beoordeling van projectaanvragen wordt getoetst of honoraria conform de geldende normen zijn. In aanvulling hierop onderschrijft Fonds 21 de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur. Bij de beoordeling van projectaanvragen wordt de onafhankelijkheid van het bestuur van de aanvrager meegewogen. Fonds 21 onderschrijft ook de waarden van de Code Diversiteit & Inclusie en ziet bij de beoordeling van de aanvrager toe op naleving van de code.

Fonds 21 maakt de beleidsdoelstellingen en criteria kenbaar via de website, nieuwsbrieven en sociale media. Op de nieuwe website is er veel aandacht voor kennisdeling, met behulp van o.a. de Dossiers-pagina.

Kennisdeling

Met kennisdeling leveren we een actieve bijdrage aan het versnellen van ontwikkelingen in de sectoren waarbinnen we actief zijn. We organiseren bijeenkomsten rondom actuele thema's om kennis, ervaringen en succesfactoren te delen, brengen aanvragers, experts en kennisinstellingen met elkaar in contact en delen opbrengsten en inzichten. Ook versterken we met kennisdeling de kennis en/of het bewustzijn van medewerkers en de eigen organisatie. Daarnaast draagt kennisdeling bij aan het vergroten van de naamsbekendheid en zichtbaarheid van het fonds. In 2023 heeft Fonds 21 meerdere kennissessies georganiseerd.

Samen met de Museumvereniging organiseerde Fonds 21 twee vertoningen met nagesprek van de veelbesproken documentaire *White Balls on Walls* van regisseur Sarah Vos. In de documentaire – ondersteund door Fonds 21 - volgt Vos het personeel en directie van het Stedelijk Museum in Amsterdam in hun streven naar meer diversiteit in personeel, programmering en publiek. Hoe graag het museum ook diverser en inclusiever wil zijn, het botst tegen allerlei obstakels aan. *White Balls on Walls* is een tijdsdocument dat de worsteling die veel culturele instellingen momenteel doormaken prachtig weergeeft. Uitgenodigd voor de screenings waren dan ook professionals uit de museumwereld. De eerste vertoning vond plaats op donderdag 19 januari 2023 in het Ketelhuis in Amsterdam, de tweede op dinsdag 14 februari 2023 in Pand P in Eindhoven.

Op 27 maart 2023 organiseerde Fonds 21 samen met het Samenwerkingsverband Kansengelijkheid in Burgerschapsonderwijs (SKB) een kennissessie om met acht maatschappelijk betrokken fondsen verder te praten over mogelijke vormen van samenwerking. De bijeenkomst was een eerste aanzet om tot een meer samenhangend beleid te komen gericht op onderwijs op sociaal-emotionele vaardigheden met als doel het vergroten van de kansengelijkheid voor kinderen en jongeren. In de pilot Systeemverandering zet Fonds 21 zich samen met vier maatschappelijke organisaties in voor het vergroten van kansengelijkheid onder jongeren door middel van het aanjagen van systeemverandering. Fonds 21 werkt onder meer samen met het SKB, een samenwerkingsorgaan van vijf maatschappelijk betrokken stichtingen (Petje Af, Jong Ondernemen, Move, JINC en het Nederlands Debat Instituut) gericht op het vergroten van kansengelijkheid en het geven van aanvullend burgerschapsonderwijs.

Samen met het Netwerk Filmeducatie, Filmhub Zuid en Movies that Matter Festival organiseerde Fonds 21 op woensdag 29 maart 2023 een kennisdelingssessie over

kunsteducatie voor mbo-studenten. Aanwezig waren zo'n veertig professionals die werkzaam zijn bij filmfestivals en -vertoners. Centraal in deze sessie stond de mogelijkheden waarop zij zich kunnen verbinden met het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Op 27 juni 2023 organiseerde Fonds 21 in de Bibliotheek Neude in Utrecht de kennisdag "Jongeren aan het Woord", een evenement dat zich richtte op jongerenparticipatie in de breedste zin van het woord. Het doel van deze dag was om jongeren en professionals samen te brengen. Ze konden inspiratie opdoen, ervaringen delen, kennis uitwisselen en gezamenlijk de kansen en mogelijkheden verkennen die ontstaan wanneer jongeren een stem hebben en actief deelnemen aan besluitvorming. We waren verheugd om zo'n 150 gasten te mogen verwelkomen, waaronder veel aanwezigen van culturele instellingen en maatschappelijke organisaties die zich richten op jongeren. Deze waardevolle bijeenkomst heeft er mede toe geleid dat Fonds 21 in 2024 ook zelf een jongerenraad gaat oprichten.

De inzichten en opbrengsten van de georganiseerde sessies zijn vervolgens ontsloten op onze website en gedeeld via nieuwsbrief en sociale media.

Van Bestuur naar Raad van Toezicht

In 2023 hebben we significante veranderingen doorgevoerd in onze organisatiestructuur. Per november 2023 zijn we overgegaan van een bestuursmodel naar een Raad van Toezicht. Per november 2023 is er ook sprake van een "personele unie", waarbij de personen in de Raad van Toezicht van Fonds 21 dezelfde zijn als de bestuurders van Stichting Beheer:

E.H. Swaab, voorzitter Raad van Toezicht Fonds 21, bestuurslid Stichting Beheer SNS REAAL

M. Bussemaker, vice-voorzitter Raad van Toezicht Fonds 21, bestuurslid Stichting Beheer SNS REAAL

E.P. Goudswaard, lid Raad van Toezicht Fonds 21, voorzitter bestuur Stichting Beheer SNS REAAL

A.H.A. Hoevenaars, lid Raad van Toezicht Fonds 21, vicevoorzitter bestuur Stichting Beheer SNS REAAL

Voor meer informatie, zie hoofdstuk 'Raad van Toezicht'.

Per november 2023 is Henk Christophersen door de Raad van Toezicht benoemd als directeur-bestuurder.

Fonds 21 ontvangt haar financiering van Stichting Beheer. Het vermogensbeheer van Stichting Beheer wordt op een duurzame wijze ingevuld. Stichting Beheer is vanuit zijn historie voorloper in het maatschappelijk verantwoord beleggen. Stichting Beheer heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan een duurzame vermogensbeheerder. Bij het vermogensbeheer wordt gebruik gemaakt van ESG integratie, uitsluitingen, engagements, stemmen en impact beleggen.

- Door middel van ESG integratie worden E(nvironmental), S(ocial) en G(overnance)-factoren geïntegreerd in het beleggingsbeleid en bij alle (besluitvormings)stappen in het doorlopen van de beleggingscyclus.

- In het uitsluitingenbeleid worden bepaalde sectoren, bedrijven en landen uitgesloten op basis van specifieke ESG-criteria, ethisch beleid en internationale verdragen.

- Met actief aandeelhouderschap wordt stemrecht uitgeoefend en wordt actief de dialoog gevoerd met een onderneming (engagement), belangrijk om de duurzaamheid en de lange

termijn waarde van een belegging te beschermen.

- Impact beleggingen zijn beleggingen met het primaire doel om bepaalde positieve milieu- of sociale effecten te realiseren, en tegelijkertijd ook financieel rendement te behalen. Hierbij zijn intentie, meetbaarheid en rendement belangrijke componenten.

Commissies

Met de overstap naar een Raad van Toezichtmodel, is in 2023 de autorisatie van de commissies gewijzigd. Tot en met oktober 2023 werden er in de commissievergaderingen besluiten genomen over aanvragen tussen € 50.000,- tot € 250.000,-, waarbij de directeur voorzitter was met stemrecht. In de nieuwe situatie, per november 2023, is de directeur-bestuurder technisch voorzitter, behoort zonder stemrecht: de commissie brengt een advies uit aan de directeur-bestuurder, die gemachtigd is om over toekenningen tot € 250.000,- te beslissen.

De commissie Kunst & Cultuur bestond in 2023 uit:

Henk Christophersen
Hicham Khalidi (tot 1 januari 2024)
Dorien van de Pas
Dianne Zuidema

In 2023 vergaderde de commissie Kunst & Cultuur vijf keer: op 28 februari, 25 mei, 5 juli, 19 september en 16 november.

In totaal heeft de commissie Kunst & Cultuur in 2023 24 projectaanvragen besproken, die alle 24 werden toegekend.

De commissie Jongeren & Maatschappij bestond in 2023 uit:

Henk Christophersen
Martin van Engel
Frank Maas
Yvonne van Sark

In 2023 vergaderde de commissie Jongeren & Maatschappij vier keer: op 8 maart, 7 juni, 7 september en 22 november.

In totaal heeft de commissie Jongeren & Maatschappij in 2023 13 projectaanvragen besproken, waarvan er 10 werden toegekend.

Aanvragen boven € 50.000,- die binnen de pijler Kunst & Educatie worden ingediend, worden behandeld in de commissievergadering Jongeren & Maatschappij. Deze keuze is gemaakt vanwege de expertise van deze commissieleden.

Organisatie

Fonds 21 is een kleine en slagvaardige organisatie. In 2023 heeft het team hard gewerkt om de aanvragen binnen de gestelde termijn te behandelen en aanvragers van goede informatie te voorzien. De gemiddelde personeelsbezetting bedroeg in 2023 11,78 fte.

Per 31 december 2023 heeft Shiko Boxman de organisatie verlaten. Hij werkte als coördinator kennisdeling. De werkzaamheden van de coördinator kennisdeling (het komen tot onderwerpen, het plannen en organiseren van events en de communicatie over de kennisdeling) zijn geïntegreerd in de bestaande activiteiten van adviseurs, medewerker communicatie en bestuurssecretaris. De laatste twee zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor jaarplan en de coördinatie van de kennisdeling.

Petra Bakker is per 1 november 2023 begonnen als Manager Financiën en Bedrijfsvoering bij Fonds 21. In deze functie is ze verantwoordelijk voor het aansturen van de administratie, financiën en interne controle. Daarnaast neemt Petra facilitaire verantwoordelijkheden op zich en bewaakt ze de processen op het gebied van ICT en HR.

Het team Jongeren & Maatschappij is in 2023 uitgebreid met projectadviseur Leyla Çinibulak. Als erkend leerbedrijf levert Fonds 21 een bijdrage aan het opleiden van mbo-studenten. Van 30 januari tot en met 30 juni 2023 liep Luna van der Laan, vierdejaars student Grafische Vormgeving op het Grafisch Lyceum Utrecht, stage op de afdeling Communicatie.

Overzicht medewerkers per 31 december 2023:

DIRECTEUR-BESTUURDER

Henk Christophersen

BESTUURSSECRETARIS

Laura Teeuwisse

PROJECTADVIES

Joke Ballintijn
Ilana van den Berg
Leyla Çinibulak
Mathilde Heijns
Gouke Hilte
Rianne Koelmans
Mark Nieborg
Hugo van de Poel

PROJECTCOÖRDINATIE

Willemieke Bongers

COMMUNICATIE

Niels Lindenhovius

FINANCIËN en CONTROL

Petra Bakker
Juriaan van Duuren
Martin Bauman

Risicomanagement & Governance

Algemeen

Fonds 21 hanteert en onderhoudt een stelsel van systemen, procedures, limieten, rapportages en controles om de risico's te beheersen. De structuur en organisatie van de processen zijn ingericht conform de geldende wet- en regelgeving en de eigen doelstellingen. De risico's van het fonds worden vastgesteld door de directeur-bestuurder. Monitoring van het risicomanagement is ondergebracht bij de directeur-bestuurder en de controller. Zij analyseren de risico's, bereiden beleids- en richtlijnen voor en coördineren het risicomanagement. In de volgende paragrafen zijn de verschillende onderkende risico's nader toegelicht.

Operationeel risico

Fonds 21 loopt in zijn bedrijfsvoering operationele risico's. Het operationele risico heeft betrekking op de kans dat het fonds schade of verlies lijdt als gevolg van inadequate of falende processen, systemen, menselijk gedrag of externe gebeurtenissen. Het fonds tracht deze risico's zoveel mogelijk te beperken door te zorgen voor duidelijke beleidslijnen, rapportages en procedures voor alle organisatieprocessen. Veel beheersmaatregelen zijn ingebed in IT-systemen

en vastgelegd in procedures en werkinstructies. Opleiding, ervaringsniveau en betrokkenheid van de medewerkers werken hierbij ondersteunend.

De omvang van de organisatie brengt een beperkte mate van afhankelijkheid van bepaalde personen met zich mee. Een speciaal onderdeel van het operationeel risicomanagement is IT-beveiliging en -continuïteit. De werkzaamheden om risico's te beheersen worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder. Bij strategische beslissingen worden de consequenties met betrekking tot de operationele risico's consequent in beeld gebracht en gemonitord.

Projectrisico

Door aanvragers ingediende projectvoorstellen worden afgewogen, beoordeeld en geëvalueerd. Onderdeel van de besluitvorming is de beoordeling van de mogelijkheid dat het fonds niet correct wordt voorgelicht en de beslissing over het al dan niet toekennen van een bijdrage neemt op basis van onjuiste informatie. Een ander element van het projectrisico is het mogelijke afbreukrisico van projecten. Het proces van oordeels- en besluitvorming is vastgelegd in het beleid van het fonds en vertaald naar werkprocedures en een bevoegdhedenmatrix. Beslissingen omtrent het toekennen van projecten worden genomen op basis van mandaten, waarbij de verschillende niveaus geacht worden de pro's en contra's van aanvragen te onderkennen. De projecten worden zowel van tevoren als achteraf geanalyseerd en de bevindingen van deze analyse worden vastgelegd in de projectadministratie. Bij eventuele vervolgaanvragen wordt de eerdere gang van zaken meegewogen in de oordeelsvorming. Projectrisico's worden tevens beperkt door het werken met voorwaardelijkheid van toezeggingen. In geval van meerjarige toekenningen wordt door middel van het regelmatig toetsen van de werkelijkheid aan de voorwaarden het projectrisico beperkt. Ten slotte wordt voor projecttoekenningen vanaf € 50.001 een goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke accountant verlangd.

Risico's en financiële omvang van samenwerkingsverbanden

Fonds 21 is voor zijn financiering geheel afhankelijk van Stichting Beheer. Indien door Beheer wordt besloten de financiering van Fonds 21 te beëindigen, wordt de mogelijkheid geboden gedurende twee jaar na aankondiging van de beëindiging de lopende verplichtingen af te wikkelen. Gelet op de jarenlange nauwe relatie tussen Fonds 21 en Beheer en de sterke vermogenspositie van deze stichting wordt de kans op een beëindiging van de financiering door Beheer als zeer laag ingeschat. Bovendien is er met ingang van november 2023 sprake van een gehele bestuurlijke integratie (personele unie). Bestuursleden van Beheer zijn met ingang van die datum allen lid van de raad van toezicht van Fonds 21. Hierdoor wordt het risico van het beëindigen van de financiering door Beheer verder gemitigeerd. Voor meer inzicht in de financiële positie van Beheer verwijzen wij naar de website van Beheer, alwaar onder meer de jaarrekening van Beheer is opgenomen.

Financiële risico's

Het financieel resultaat van Fonds 21 is opgebouwd uit drie elementen:

- Jaarlijkse bijdrage van en eventuele resultaatstipletie door Beheer
- Doelbestedingen (projecttoekenningen minus vrijval van eerder toegekende bedragen)
- Bureaunkosten

Resultaatstipletie

Resultaatstipletie door Beheer vindt plaats conform de statuten. In de samenwerkingsovereenkomst tussen Beheer en Fonds 21 zijn afspraken opgenomen over het donatiebeleid en de maximale liquiditeitspositie van Fonds 21.

Toekenningen en vrijval van eerder toegekende bedragen

Fonds 21 is voor zijn budgettoekenningen afhankelijk van de financiële ruimte die Beheer biedt. Dit budget wordt telkens voor één jaar toegezegd. Het fonds zet zijn gelden uit na beoordeling en toekenning van aanvragen. Hierbij gaat het fonds voor inhoudelijke kwaliteit en voor een brede financiering van projecten.

Toekenningen vinden plaats conform de bestaande toekenningsprocedure. Toegekende bedragen, die in het jaar van toekenning vrijvallen, kunnen alleen worden herbested in het jaar van toekenning. Projecten die achterstallig zijn met betrekking tot de afrekening worden gerappelleerd.

Bureaunkosten

De raad van Toezicht en de directeur-bestuurder vinden dat een sobere organisatie past in het huidige tijdsgewricht. Meer dan 90% van de bureaunkosten betreft vaste kosten. Het gaat hierbij met name om de personeelskosten van medewerkers met een vast dienstverband en op zzp-basis, huur-en leaseverplichtingen, alsmede kosten voor communicatie. Ook ten aanzien van andere kosten bestaan er vaste verplichtingen zoals de contracten voor de schoonmaak en de licenties voor het gebruik van de ICT-systemen. Circa 10% van de kosten is aan te merken als variabel. Deze kosten worden gemaakt om de bureauorganisatie te kunnen uitvoeren maar zijn niet gebaseerd op vaste contracten.

Beloningsbeleid personeel

Het beloningsbeleid van de medewerkers van Fonds 21 is vastgelegd in en gebaseerd op de Arbeidsvoorwaardenregeling. De beloning van de directeur-bestuurder wordt jaarlijks vastgesteld door de Raad van Toezicht en valt buiten de Arbeidsvoorwaardenregeling. De directeur bestuurder ontving in de periode 2023 een beloning van € 171.175, exclusief sociale lasten en pensioenlasten.

Kosten Raad van Toezicht en commissies

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Gemaakte onkosten kunnen wel worden gedeclareerd. Commissieleden ontvangen een vergoeding op basis van de geschatte tijdsbesteding per bijgewoonde commissievergadering.

Reputatierisico

Binnen de organisatie wordt door middel van bewustwording en betrokkenheid van medewerkers getracht het reputatierisico te minimaliseren. Dit omvat onder andere het opleiden van medewerkers, het zo transparant mogelijk afleggen van verantwoording over activiteiten en het zorgvuldig selecteren van samenwerkingsverbanden. Speciaal onderdeel van het reputatierisico is het risico dat nevenfuncties van leden van de Raad van Toezicht, directeur-bestuurder en medewerkers meebrengen. Door middel van het monitoren van de hoofd- en nevenfuncties wordt het reputatierisico zoveel mogelijk beperkt. In geval van een mogelijke situatie van belangenverstremgeling en dergelijke wordt er direct gehandeld om mogelijke reputatieschade van het fonds en het individu te voorkomen (zie ook paragraaf Compliance en integriteit).

Compliance en integriteit

Fonds 21 kent interne beleidsregels en procedures die waarborgen dat de bedrijfsvoering plaatsvindt overeenkomstig relevante wet- en regelgeving inzake personen en zakelijke partners. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de mate waarin het fonds zijn eigen regels en procedures naleeft. De interne aspecten van integriteit betreffen het voorkomen en zo nodig transparant beheren van tegenstrijdige belangen en het afschermen van vertrouwelijke informatie. De externe aspecten van integriteit hebben vooral betrekking op het toekennen van donaties. Medewerkers van Fonds 21 worden periodiek bijgeschoold over de wetgeving op het gebied van

gegevensbescherming (AVG), alsmede op het gebied van de financiële aspecten van het donatiebudget (toekennen, bewaken en afrekenen van projecttoezeggingen). In 2023 hebben evenals in 2022 geen incidenten plaatsgevonden op het gebied van compliance en integriteit. Fonds 21 is niet betrokken geweest bij gerechtelijke procedures of sancties die samenhangen met het niet nakomen van wet- en regelgeving.

Vooruitblik 2024

Door Stichting Beheer is voor 2024 een donatiebudget toegezegd van € 11,5 miljoen, alsmede een budget voor bureaunkosten van € 2,0 miljoen. € 6,5 miljoen van het budget wordt besteed aan projecten in de podiumkunsten, beeldende kunsten, vormgeving, architectuur, film, mediakunst, digitale cultuur en literaire kunsten. Voor projecten die zich richten op het verbeteren van de maatschappelijke kansen van jongeren wordt € 3,0 miljoen uitgetrokken. Aan projecten binnen Kunst & Educatie wordt € 2,0 miljoen van het donatiebudget besteed. Streven is talrijke, diverse en nieuwe, maar ook bij de projecten passende publieksgroepen te bereiken door ondersteuning van een keur aan kwalitatief goede projecten. De aandacht blijft uitgaan naar evaluatie van ondersteunde projecten. De impact van gehonoreerde projecten blijft onverminderd van belang.

Resumerend leidt dit tot de volgende exploitatiebegroting voor 2024, waarbij de vrij te vallen projectverplichtingen uit voorgaande jaren voor 2024 op € 400.000 worden ingeschat.

	Begroting 2024	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Regulier donatiebudget, incl. vrijval reeds	11.100.000	11.617.202	10.750.414
Budget Bureaunkosten	2.008.400	1.899.745	1.610.645
Budget Impulsregelingen	0	0	3.556.370
Totaal	13.108.400	13.516.947	15.917.429
Bijdrage Stichting Beheer SNS REAAL	13.108.400	13.516.947	15.917.429
Resultaat	0	0	0

Binnen Kunst & Cultuur richten we ons komend jaar daarbij nog nadrukkelijker op het bereiken van doelgroepen tussen de 12 en 40 jaar. Daarnaast zullen we ons binnen Jongeren & Maatschappij blijven inzetten voor kansengelijkheid van jongeren en hopen we met Kunst & Educatie weer mooie initiatieven te kunnen ondersteunen die bijdragen aan het leren en reflecteren over kunst en/of bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke bewustwording. In 2024 is er verder speciale aandacht voor de toekenningen binnen de Queer Up! stimuleringsregeling.

We gaan ook in 2024 verder met de thema's Diversiteit en Inclusie binnen onze organisatie. We werken aan het toegankelijk en inclusief maken van onze communicatie en ons aanvraagproces, passen waar nodig ons beleid en criteria aan en dagen ons team uit zich te blijven scholen. Ook bij het organiseren van kennissessies proberen we ons te verhouden tot diversiteit en inclusie. Wij stimuleren onze aanvragers actief om zich tot diversiteit en inclusie te verhouden en bevragen hen hier nadrukkelijk op in ons aanvraagproces.

In 2024 wordt kennisdeling binnen Fonds 21 nog verder geprofessionaliseerd en zal het fonds het voortouw nemen om aanvragers te ondersteunen met kennis en vaardigheden. Daarnaast organiseren we interne kennissessies, om de kennis binnen de eigen organisatie te vergroten.

Tenslotte gaat Fonds 21 in 2024 een eigen jongerenraad inrichten. Eind 2023 heeft Fonds 21 een start gemaakt om samen met jongeren te onderzoeken op welke manier we jongerenparticipatie/ een jongerenraad kunnen organiseren bij Fonds 21.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na balansdatum geen gebeurtenissen plaatsgevonden die hier vermeld zouden moeten worden.

Dankwoord

2023 was een veelbewogen jaar. Een jaar waarin we ontzettend veel hebben gedaan zoals u in dit jaarverslag kunt lezen. Het is echt een teamprestatie dat we zoveel hebben kunnen bereiken. Ik wil mede namens de Raad van Toezicht, de medewerkers, de commissieleden, de samenwerkingspartners en onze aanvragers hartelijk bedanken voor jullie onvermoeibare inzet en toewijding. Samen hebben we de uitdagingen omarmd en nieuwe kansen gecreëerd, waardoor we met trots kunnen terugkijken op alles wat we samen hebben verwezenlijkt

Henk Christophersen
Directeur-bestuurder Fonds 21

Utrecht, 20 maart 2024

Raad van Toezicht

Per 1 november 2023 zijn de statuten van zowel Stichting Beheer SNS Reaal als Stichting Fonds 21 gewijzigd en wel zodanig dat beide stichtingen op bestuursniveau een personele unie zijn gaan vormen. Zo worden de leden van de Raad van Toezicht van Stichting Fonds 21 nu benoemd door het bestuur van Stichting Beheer en zijn de personen van het bestuur van Stichting Beheer en de Raad van Toezicht van Fonds 21 dezelfde (zij het in andere functies).

In dit kader is het bestuur van Fonds 21, dat feitelijk reeds op duidelijke afstand van de dagelijkse leiding stond overgegaan naar een Raad van Toezicht en is Henk Christophersen van directeur nu benoemd tot directeur-bestuurder.

De Raad van Toezicht van Fonds 21 bestaat uit:

Naam	Lopende termijn tot
E.H. Swaab, voorzitter	1-7-2026 (niet herbenoembaar)
M. Bussemaker, vicevoorzitter	1-11-2027 (herbenoembaar voor een 2e termijn)
A.H.A. Hoevenaars	1-7-2025 (niet herbenoembaar)
E.P. Goudswaard	1-11-2027 (herbenoembaar voor een 2e termijn)

In maart 2024 worden de benoemingstermijnen vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht. Fonds 21 is lid van de Vereniging Fondsen in Nederland (FIN) en van de Nederlandse Vereniging Toezicht Cultuur (NVTC).

Vergaderingen en besluiten

De Raad van Toezicht heeft in 2023 inzicht gekregen in de binnengekomen aanvragen, de toekenning van donaties en de organisatiekosten. Elk kwartaal is een management- en projectrapportage voorgelegd. De Raad van Toezicht beslist over aanvragen vanaf € 250.000.

In 2023 werd naast het reguliere toezicht op financiën, bedrijfsvoering en beleid in de vergaderingen aandacht besteed aan:

Als bestuur (t/m oktober 2023). Vergaderingen op 22 maart, 21 juni en 11 oktober 2023.

- Jaarrekening 2022 en bijbehorende accountantscontrole
- Jaarverslag 2022 en toegekende projecten Kunst & Cultuur, Kunst & Educatie, Jongeren & Maatschappij

De jaarrekening over 2022 is door accountant Dubois & Co van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Het bestuur heeft kennisgenomen van deze verklaring en de jaarrekening en het bestuursverslag vastgesteld.

- Update Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- Nalatenschappen
- Zelfevaluatie bestuur
- Beleidsnotitie focus op jongeren
- Beleidsnotitie doorontwikkeling beleid Jongeren & Maatschappij en theory of change
- Analyse aanvragen 2022 en vooruitblik 2023
- Jaarplan Kennisdeling 2023
- Concept jaarverslag 2023
- Presentatie Cultuurloket DigitALL

- Statutenwijziging: conceptstatuten, directiereglement, commissiereglement, raad van toezichtreglement
- Projectaanvraag IDFA 2023-2024
- Update Algemene Arbeidsvoorwaarden
- Prognose 2023
- Stimuleringsregeling Queer Up!
- Tussentijdse evaluatie IFFR
- Invulling vacatures Manager Bedrijfsvoering & Financiën en Medewerker Financiële administratie

Als raad van toezicht (vanaf november 2023). Vergadering op 8 december 2023.

- Kennismaking Petra Bakker, nieuwe manager financiën en bedrijfsvoering
- Begroting en voorstel budgetverdeling K&C, K&E en J&M 2024
- Relevante (neven)functies
- Aanvraag Holland Festival 2024
- Festivalnotitie
- Voortgangsrapportage van de Fonds 21 EXTRA projecten
- Heidag bureau Fonds 21
- Functioneren organisatie

In januari 2024 hebben voorzitter en vicevoorzitter een functioneringsgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder. Het functieprofiel van de directeur-bestuurder was hierbij uitgangspunt. De Raad van Toezicht oordeelde positief over het functioneren.

Relevante (neven)functies. Tot en met 31 december 2023

E.H. Swaab (Els, 1946), voorzitter

Jurist/Arbiter

Voorzitter Raad van Toezicht Nationaal Muziekinstrumenten Fonds

Voorzitter Bestuur Stichting Videma

Voorzitter Pensioenraad Zorg en Welzijn

Voorzitter Bestuur STAK Maarsen Groep

Lid Bestuur Stichting Beheer SNS REAAL

Lid Bestuur Stichting Boogaardt/Van der Schoot (tot 1 december 2023 interim voorzitter)

Lid Bestuur STAK Goudse Verzekeringen BV

Lid Bestuur Stichting Fondsen NKI

Vicevoorzitter Restitutie Commissie (tot 23 januari 2023)

M. Bussemaker (Jet, 1961), vicevoorzitter

Hoogleraar Wetenschap, beleid en maatschappelijke impact, in het bijzonder in de zorg, Universiteit Leiden (hoofdfunctie)

Voorzitter Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (hoofdfunctie)

Lid adviesraad NWO

Adviserend lid Raad voor Medische Wetenschappen KNAW

Voorzitter Programmacommissie Onderzoeksprogramma Dementie van ZonMw

Advisory Board Max Planck Institute for Psycholinguistics

Lid Bestuur Stichting Beheer SNS REAAL

Lid Raad van Toezicht Amsterdam UMC

Lid Commissie van Advies Nationale Herdenking 15 augustus 1945

Lid Raad van Commissarissen Concertgebouw Amsterdam

Lid Raad van Toezicht Nederlands Dans Theater

Lid Maatschappelijk Impact Team
Commissaris VSL, National Metrology Institute
Voorzitter Academie van de Gouden Ganzenveer

A.H.A. Hoevenaars (Nol, 1949)

Vicevoorzitter Bestuur Stichting Beheer SNS REAAL
Lid Bestuur Stichting Vermogensbeheer Hoogeland Zorg

E.P. Goudswaard (Ewoud, 1958)

Voorzitter Bestuur Stichting Beheer SNS Reaal
Lid Bestuur Pensioenfonds SNS Reaal
Lid Raad van Commissarissen Triple Jump BV
Voorzitter Raad van Toezicht Hersenstichting
Voorzitter STAK Bouwmeester (Goudse Verzekeringen)
Lid Bestuur Stichting Fair Capital Impact Fund
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Welcome
Voorzitter Raad van Toezicht The Ocean Movement
Lid Bestuur Stichting Nationaal Groenfonds

JAARREKENING 2023

Balans per 31 december 2023

Bedragen in €

	Ref	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Immateriële vaste activa			
Software	4	0	0
Website	4	<u>10.177</u>	<u>0</u>
		10.177	0
Materiële vaste activa			
Inventaris	5	1.631	3.171
Hardware	5	<u>22.044</u>	<u>17.964</u>
		23.675	21.135
Financiële vaste activa			
Stichting Beheer SNS REAAL	6	<u>1.077.412</u>	<u>5.639.908</u>
		1.077.412	5.639.908
Vorderingen en overlopende activa			
Stichting Beheer SNS Reaal	6	19.258.963	20.679.520
Overige vorderingen	7	56.294	<u>42.213</u>
		19.315.257	20.721.733
Liquide middelen			
	8	<u>944.602</u>	<u>255.071</u>
		<u>21.371.123</u>	<u>26.637.847</u>
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
		0	0
Langlopende schulden			
Toegezegde donaties 2024	9	0	4.597.496
Toegezegde donaties 2025		1.077.412	1.042.412
Toegezegde donaties 2026		<u>0</u>	<u>0</u>
		1.077.412	5.639.908
Kortlopende schulden			
Toegezegde donaties	10	20.143.452	20.837.390
Belastingen en premies	11	31.727	26.593
Overige	12	<u>118.532</u>	<u>133.956</u>
		20.293.711	20.997.939
		<u>21.371.123</u>	<u>26.637.847</u>

Staat van baten en lasten over 2023

Bedragen in €

	Ref	2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
BATEN	13			
Bijdrage Stichting Beheer SNS REAAL		13.516.947	12.896.550	15.917.429
LASTEN				
Besteding aan de doelstelling	14			
Toegezegde donaties		11.998.652	11.500.000	14.517.876
Vrijval reeds toegezegde donaties		-381.450	-400.000	-211.092
		<u>11.617.202</u>	<u>11.100.000</u>	<u>14.306.784</u>
Uitvoeringskosten eigen organisatie	15			
Personeelskosten		1.421.524	1.302.950	1.123.179
Huisvestingskosten		142.162	147.000	124.718
Kantoor en algemene kosten		47.341	49.100	48.793
Accountants- en advieskosten		70.971	35.000	38.280
Kosten bestuur, RvT en commissies		42.232	55.000	47.188
Automatiseringskosten		85.517	122.000	75.090
Communicatiekosten en PR		74.948	70.000	132.361
Rente en bankkosten		700	2.000	2.211
Afschrijvingskosten	4/5	14.350	13.500	12.375
Onderzoekskosten		0	0	6.450
Uitvoeringskosten programmaregeling		0	0	0
		<u>1.899.745</u>	<u>1.796.550</u>	<u>1.610.645</u>
		13.516.947	12.896.550	15.917.429
Resultaat		<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Kasstroomoverzicht over 2023

Bedragen in €

	Ref	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat boekjaar		0	0
Aanpassing voor:			
afschrijvingen	4/5	14.350	12.375
mutaties langlopende schulden	9	-4.562.496	-1.039.560
mutaties werkkapitaal			
- vorderingen (incl. langlopend)	7	5.968.973	580.155
- kortlopende schulden	12/12	<u>-704.228</u>	<u>625.271</u>
		716.599	178.241
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	4	-10.468	
Investerings in materiële vaste activa	5	<u>-16.600</u>	-1.888
		-27.068	
Mutatie liquide middelen		<u>689.531</u>	<u>176.353</u>
Stand liquide middelen 1 januari		255.071	78.718
Stand liquide middelen 31 december		944.602	255.071
Mutatie liquide middelen	8	<u>689.531</u>	<u>176.353</u>

Toelichting bij de jaarrekening

1 Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van het fonds betreffen het bevorderen van culturele en sociaal-maatschappelijke activiteiten door middel van het toekennen van donaties in de pijlers Kunst & Cultuur, Kunst & Educatie en Jongeren & Maatschappij.

Vestigingsadres

Stichting Fonds 21 is feitelijk gevestigd aan de Orteliuslaan 27 te Utrecht.

Verbonden partijen

Stichting Beheer SNS REAAL te Utrecht is een verbonden partij van Fonds 21. De aard van de verbondenheid is gelegen in het feit de vier van de vier leden van de Raad van Toezicht van Fonds 21 ook het bestuur vormt van Stichting Beheer SNS REAAL.

Stichting Beheer SNS REAAL heeft zich contractueel verbonden, binnen de grenzen van een jaarlijks vast te stellen budget, de bestedingen van Fonds 21 te vergoeden. De omvang van de financiële verhouding en transacties met Stichting Beheer SNS REAAL zijn in de balans en de staat van baten en lasten tot uitdrukking gebracht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van de waardering van activa en de schulden en de grondslagen voor de bepaling van het resultaat zijn niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Schattingen

De directie van Fonds 21 maakt schattingen die van belang zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het inzicht noodzakelijk is, worden deze schattingen vermeld bij de toelichting op de betreffende posten.

Alle bedragen zijn in euro's tenzij anders vermeld.

2 Grondslagen van de waardering van activa en passiva

De jaarrekening 2023 is opgesteld in overeenstemming met RJ-richtlijn C1 Kleine-organisaties-zonder-winststreven van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tot en met 2022 werd de jaarrekening opgesteld conform RJ-richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven. De toepassing van Richtlijn C1 heeft geen veranderingen tot gevolg en de gehanteerde grondslagen en vermelde cijfers. Waar gebruik gemaakt is van volgens Richtlijn C1 toegestane vrijstellingen, dan wordt dit vermeld in de toelichting.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde.

Financiële vaste activa

Onder deze post is het langlopende deel (langer dan 1 jaar) van de vordering op Stichting Beheer SNS REAAL opgenomen. De vordering wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Het kortlopende deel van deze vordering is opgenomen onder Vorderingen en overlopende activa.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves en fondsen

Op grond van een overeenkomst wordt jaarlijks, binnen de grenzen van de toezegging, een zodanig bedrag gesuppleerd door Stichting Beheer SNS REAAL dat het resultaat € nihil is. Als gevolg hiervan kent het fonds geen reserves en vermogen. Stichting Beheer SNS REAAL staat garant voor de verplichtingen aangegaan door Stichting Fonds 21.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Verplichtingen inzake toegezegde donaties

Verplichtingen worden ten laste gebracht van het boekjaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld, ongeacht in welk boekjaar de toezegging wordt uitgekeerd.

De toegezegde donaties aan aanvragers zijn opgenomen voor de nominaal toegezegde bedragen onder aftrek van betaalde voorschotten.

De verplichtingen worden verlaagd indien en voor zover toegezegde donaties geheel of gedeeltelijk komen te vervallen.

Operationele leasing

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten gedurende de looptijd van het contract.

3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Alle baten en lasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat in de balans rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

De toegezegde donaties worden in het jaar waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de aanvrager is medegedeeld, als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

De baten bestaan uit de vergoeding die Fonds 21 ontvangt van stichting Beheer SNS REAAL voor de uitvoering van haar activiteiten. De baten worden verantwoord ter hoogte van de jaarlijkse bestedingen (bestedingen aan de doestelling en uitvoeringskosten eigen organisatie). Derhalve zijn jaarlijks de lasten gelijk aan de baten.

Toegezegde donaties die door aanvragers niet worden opgevraagd worden na het verstrijken van de afrekeningtermijn ingetrokken en als baten in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post 'Vrijval reeds toegezegde donaties'. Eveneens wordt hieronder opgenomen het verschil tussen toegezegde garanties en de lagere werkelijke afrekening.

Afschrijvingen

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Personeelskosten

Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de medewerkers.

Pensioenlasten

Fonds 21 heeft de per 30 juni 2021 beëindigende pensioenregeling, alsmede de per 1 juli 2021 ingevoerde nieuwe regeling verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De pensioenregelingen van Fonds 21 vallen onder de Nederlandse Pensioenwet. Fonds 21 betaalt op contractuele basis premie aan het Pensioenfonds. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen onder de overlopende activa indien zij leiden tot een terug storting of tot vermindering van toekomstige betalingen. Premies die verschuldigd zijn maar nog niet betaald, worden als verplichting op de balans opgenomen.

De per 30 juni 2021 beëindigde pensioenregeling was ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds SNS REAAL, die de pensioenregeling uitvoert voor de werkgevers van de Volksbank en VIVAT. Fonds 21 was aangemerkt als aangesloten werkgever. De per 1 juli 2021 ingevoerde pensioenregeling is ondergebracht bij ASR Levensverzekering N.V.

De pensioenregeling bij ASR Levensverzekering N.V. betreft een zogenoemde premieovereenkomst in de zin van de Pensioenwet, waarbij de jaarlijkse premie geheel ten laste komt van Fonds 21. Werknemers kunnen op vrijwillige basis aanvullende bijdragen storten.

Rente en bankkosten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

4 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gebruikt ten behoeve van de bedrijfsvoering van het fonds ook al zijn zij inmiddels volledig afgeschreven. In 2023 is er een investering ten behoeve van een verbetering van de website van Fonds 21

	website
<i>Stand per 1 januari</i>	
Aanschafwaarde	54.148
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-54.148</u>
Boekwaarde	<u><u>0</u></u>
<i>Mutaties</i>	
Investeringen	10.468
Afschrijvingen	<u>-291</u>
Saldo	<u><u>10.177</u></u>
<i>Stand per 31 december</i>	
Aanschafwaarde	64.616
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-54.439</u>
Boekwaarde	<u><u>10.177</u></u>
Afschrijvingstermijn	3 jaar

5 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gebruikt ten behoeve van de bedrijfsvoering van het fonds. Het verloop is als volgt:

	inventaris	hardware	totaal
<i>Stand per 1 januari</i>			
Aanschafwaarde	104.821	55.230	160.051
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-101.650</u>	<u>-37.266</u>	<u>-138.916</u>
Boekwaarde	<u><u>3.171</u></u>	<u><u>17.964</u></u>	<u><u>21.135</u></u>
<i>Mutaties</i>			
Investeringen	0	16.600	16.600
Buiten gebruikstelling	0	-12.211	-12.211
Afschrijvingen	-1.539	-12.520	-14.059
Afschrijvingen vanwege buiten gebruikstelling	<u>0</u>	<u>12.211</u>	<u>12.211</u>
Saldo	<u><u>-1.539</u></u>	<u><u>4.080</u></u>	<u><u>2.541</u></u>
<i>Stand per 31 december</i>			
Aanschafwaarde	104.821	59.619	164.440
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-103.189</u>	<u>-37.575</u>	<u>-140.765</u>
Boekwaarde	<u><u>1.631</u></u>	<u><u>22.044</u></u>	<u><u>23.675</u></u>
Afschrijvingstermijn	5 jaar	3 jaar	

6 Financiële vaste activa

De vordering op Stichting Beheer SNS REAAL is niet rentedragend. De ontvangst van de vordering is afhankelijk van de liquiditeitsbehoefte van Fonds 21. Er zijn geen aanvullende contractuele bepalingen en er zijn geen zekerheden gesteld. Het verloop van de rekening courant met Stichting Beheer SNS REAAL is als volgt:

	2023	2022
Stand per 1 januari	26.319.428	26.901.999
Resultaatsuppletie	13.516.947	15.917.429
Stortingen	<u>-19.500.000</u>	<u>-16.500.000</u>
Totaal vordering op 31 december	20.336.375	26.319.428
Af: kortlopende deel vordering	<u>-19.258.963</u>	<u>-20.679.520</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.077.412</u></u>	<u><u>5.639.908</u></u>

Het kortlopende deel van de vordering is opgenomen onder de Vorderingen en overlopende activa.

7 Overige vorderingen

De overige vorderingen en vooruitbetaalde posten bestaan per 31 december 2023 uit de huur van het eerste kwartaal 2024, alsmede uit vooruitbetaalde abonnementen e.d. voor 2024.

8 Liquide middelen

Het betreft direct opvraagbare banktegoeden, met uitzondering van de bankgarantie ad € 21.278 afgegeven voor de huurovereenkomst met Creative Valley.

9 Langlopende schulden

Van de toegezegde donaties aan aanvragers is het deel dat betrekking heeft op de jaren na 2024 verantwoord onder de langlopende schulden. De langlopende schulden hebben een looptijd van meer dan één en minder dan vijf jaar.

10 Kortlopende schulden

De toegezegde donaties aan aanvragers betrekking hebbend op de jaren tot en met 2024 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. Eventuele voorschotbetalingen zijn in mindering gebracht. De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

11 Belastingen en premies

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Loon- en premieheffing	<u>31.727</u>	<u>26.593</u>

12 Overige kortlopende schulden

De overige te betalen posten bestaan uit de reserveringen voor het jaarverslag, de accountantskosten en de verlofuren, alsmede de per 31 december 2023 nog te betalen crediteuren ad. € (v.j. € 34.557).

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Stichting Beheer SNS REAAL

Stichting Beheer SNS REAAL heeft zich contractueel verbonden, binnen de grenzen van een jaarlijks vast te stellen budget, de bestedingen van Fonds 21 te vergoeden. In de overeenkomst die Stichting Beheer SNS REAAL en Fonds 21 hebben afgesloten zijn afspraken opgenomen over het donatiebeleid en de maximale liquiditeitspositie van Fonds 21.

Op grond van deze overeenkomst wordt jaarlijks, binnen de grenzen van de toezegging, een zodanig bedrag gesuppleerd door Stichting Beheer SNS REAAL dat het resultaat € nihil is. Als gevolg hiervan kent het fonds geen reserves en vermogen. Stichting Beheer SNS REAAL staat garant voor de verplichtingen aangegaan door Stichting Fonds 21.

In geval van een beëindiging van deze overeenkomst zullen toekenningen die gedaan zijn voor de beëindiging niet geraakt worden door de opzegging van de overeenkomst. De eventuele kosten die verband houden met zorgvuldige afwikkeling van de organisatie zullen in geval van een beëindiging van de overeenkomst gedurende een periode van twee jaar vergoed worden door Stichting Beheer SNS REAAL.

Huurverplichtingen

Het bureau van het fonds is gevestigd in Creative Valley aan de Orteliuslaan 27 te Utrecht welk pand met ingang van 1 augustus 2014 is gehuurd voor een periode van 5 jaar. Na een eerdere verlenging van vijf jaar start een nieuwe aansluitende periode van vijf jaar per augustus 2024 - juli 2029. De geïndexeerde huursom inclusief service- en facilitaire kosten is € 125.276 per jaar. Hiervoor is als zekerheidsstelling een bankgarantie afgegeven zoals vermeld in de toelichting op de liquide middelen.

De specificatie van de huurverplichtingen is als volgt:

Te betalen binnen 1 jaar	125.276
Te betalen tussen 1 en 5 jaar	574.182
Te betalen na 5 jaar	<u>0</u>
Totaal verplichting (exclusief indexatie)	<u><u>699.458</u></u>

Operationele leasing

Er wordt een copier geleased met als expiratedatum 2 mei 2029 en een auto met als expiratedatum 19 april 2026.

De specificatie van de verplichtingen uit hoofde van operationele leasing is als volgt:

Te betalen binnen 1 jaar	23.417
Te betalen tussen 1 en 5 jaar	<u>45.170</u>
Totaal verplichting (exclusief indexatie)	<u><u>68.587</u></u>

Gedurende het verslagjaar zijn de volgende betalingen inzake operationele leasing in de staat van baten en lasten verwerkt:

Copier	6.957
Auto	<u>20.281</u>
	<u><u>27.238</u></u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

	2023 realisatie	2023 begroting	2022 realisatie
13 Baten			
<i>Bijdrage van Stichting Beheer SNS REAAL</i>			
Stichting Beheer SNS REAAL heeft zich contractueel verbonden de totale bestedingen van Fonds 21 in 2023 te vergoeden. De totale bijdrage is derhalve als volgt te specificeren:			
Toegezegd regulier donatiebudget	11.617.202	11.100.000	10.750.414
Toegezegde bureaunkosten	<u>1.899.745</u>	<u>1.796.550</u>	<u>1.610.645</u>
Totaal regulier budget	13.516.947	12.896.550	12.361.059
Toegezegd impulsregeling budget	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.556.370</u>
	<u><u>13.516.947</u></u>	<u><u>12.896.550</u></u>	<u><u>15.917.429</u></u>

Op 11 oktober 2023 is door de Stichting Beheer SNS REAAL aanvullend op het bovenstaande donatiebudget eenmalig een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld vanwege een toename aan passende aanvragen. Hierdoor is het totale donatiebudget voor 2023 € 12.000.000. Tevens is voor de bureaunkosten € 180.000 extra beschikbaar gesteld en daarmee is het totale beschikbare budget € 1.976.550

14 Besteding aan de doelstelling			
Toegezegde netto donaties regulier	11.998.652	11.500.000	10.961.506
Toegezegde netto donaties impulsregelingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.556.370</u>
Totaal toegezegd	11.998.652	11.500.000	14.517.876
Vrijval reeds toegezegde donaties wegens annulering of lagere afrekening	<u>-381.450</u>	<u>-400.000</u>	<u>-211.092</u>
	<u><u>11.617.202</u></u>	<u><u>11.100.000</u></u>	<u><u>14.306.784</u></u>
<i>Aantal toezeggingen regulier</i>	367		320
<i>Aantal toezeggingen impulsregelingen</i>	0	0	6

15 Uitvoeringskosten eigen organisatie

	2023 realisatie	2023 begroting	2022 realisatie
Personeelskosten			
Bruto salarissen	829.536	813.000	670.348
Sociale lasten	137.826	123.000	96.679
Pensioenlasten	107.366	110.000	89.216
Overige personeelskosten	346.796	256.950	266.936
	<u>1.421.524</u>	<u>1.302.950</u>	<u>1.123.179</u>
<i>Gemiddeld aantal fte (incl. externen)</i>	12,21	11,19	9,70
<i>Gemiddeld aantal fte (excl. externen)</i>	10,88	10,24	8,74
<i>Gemiddeld aantal fte externen</i>	1,33	0,95	0,96
<i>Gemiddelde personeelskosten per fte</i>	116.423	116.439	115.791

De verwachte omvang van het medewerkersbestand (inclusief externen) voor 2024 is 11,45 fte. Er zijn geen medewerkers werkzaam in het buitenland.

De gemiddelde personeelskosten per fte zijn hoger uitgekomen dan begroot door extra inleen van adviseurs als gevolg van ziekte en ouderschapsverlof van vaste werknemers (0,38 fte).

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van de medewerkers van Fonds 21 is vastgelegd in en gebaseerd op de Arbeidsvoorwaardenregeling. De beloning van de directeur-bestuurder wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht en valt buiten de Arbeidsvoorwaardenregeling.

Kosten Bestuur, Raad van Toezicht en commissies

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor Fonds 21 geen vergoedingen. Tot 1 november 2023 ontvingen de voorzitter en de vicevoorzitter in hun rol als bestuurder gezamenlijk in totaal € 16.875. Deze vergoeding heeft betrekking op de periode tot en met 31 oktober 2023 (datum verandering van het bestuursmodel).

Commissieleden ontvangen een vergoeding op basis van de geschatte tijdsbesteding per vergadering waar zij aanwezig zijn.

Automatiseringskosten

De automatiseringskosten komen onder begroting uit, omdat het voor 2023 geplande onderzoek naar een nieuwe automatiseringsomgeving eerst in 2024 zal plaatsvinden.

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt en vastgesteld door de directeur-bestuurder Fonds 21.

Utrecht, 20 maart 2024

De heer H.D. Christophersen
directeur-bestuurder

De jaarrekening 2023 is goedgekeurd door de raad van toezicht van Fonds 21
Utrecht, 20 maart 2024

mr. E.H. Swaab

Voorzitter

prof. dr. M. Bussemaker

Vicevoorzitter

drs. A.H.A. Hoevenaars
Lid

drs. E.P. Goudswaard MBA
Lid

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

De statuten bevatten geen specifieke bepaling ten aanzien van de resultaatbestemming. Door de aard van de organisatie zijn de baten en lasten over het boekjaar aan elkaar gelijk. Met inachtneming van voorgaande heeft het bestuur de jaarrekening in haar vergadering van 20 maart 2024 vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en het bestuur van Stichting Fonds 21.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Fonds 21 te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fonds 21 op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fonds 21 zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit het bestuursverslag (blz. 3 tot en met 16) en de overige gegevens (blz. 31).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl

KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 april 2024

Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA